

ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Носовець Олександри Ігорівни

«Інформаційно-аналітичне забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислових підприємств» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент із галузі знань 07 – Управління та адміністрування

Комісія у складі рецензентів д.е.н., доц., професора кафедри адміністративного менеджменту та проблем ринку Гусаріної Н.В. та д.е.н., доц., завідувача кафедри економіки підприємств Некрасової Л.А., відповідно до п. 14 Постанови КМУ № 167 від 06.03.2019 р. «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 21.10.2020 р., розглянувши дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації Носовець Олександри Ігорівни, а також, за результатами фахового семінару, проведеного на кафедрі менеджменту зовнішньо економічної та інноваційної діяльності 16.11.2020 р., зробила такі висновки:

1. Актуальність напрямку дослідження.

Дисертацію присвячено вирішенню актуального наукового завдання щодо розроблення теоретико-методичних засад інформаційно-аналітичного забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислових підприємств.

Мета, сформульована в роботі, відповідає напрямку дослідження, отримані результати мають наукову новизну, практичне значення та сприяють досягненню мети.

2. Наукове та практичне значення роботи полягає в розробці науково-обґрунтованих та методично-завершених рекомендацій щодо інформаційно-аналітичного забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислових підприємств.

Дисертацію виконано відповідно до тематичних планів наукових досліджень Одеського національного політехнічного університету за період 2016-2020 рр. при виконанні держбюджетних тем «Економічне оцінювання та обліково-аналітичне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності та економічної безпеки на мікро- та макrorівні» (номер державної реєстрації 0116U006740, 2016-2019 рр.), де авторкою розроблено методичний підхід до економічного оцінювання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства та запропоновано систему аналітичних інструментів, «Методологія та управлінський інструментарій забезпечення економічно-безпечного інноваційного розвитку підприємств промислового сектора на основі інтеграції освіти, науки та виробництва» (номер державної реєстрації 0115U000408, 2015-2017 рр.), де авторкою обґрунтовано комплексний підхід

до визначення результатів інноваційної діяльності промислового підприємства як об'єкта управління та контролювання. Наукові результати дисертації впроваджено у діяльність Наукового парку Одеського національного політехнічного університету (довідка № 03/29-1 від 09.09.2020 р.), у діяльність промислових підприємств ТОВ «ВЕСТА ДЕВЕЛОП» (довідка № 18 від 23.03.2020 р.), ТОВ «МОРТОНС БІЛДІНГ» (довідка № 4 від 20.03.2020 р.), ТОВ «ОДЕСА ПРАЙМ ПРОПЕРТІС» (довідка № 37 від 27.03.2020 р.).

3. Наукова новизна одержаних результатів. Найбільш вагомими результатами, що становлять наукову новизну є такі:

удосконалено:

- теоретико-методичні засади управління інноваційною діяльністю промислових підприємств за рахунок обґрунтування підходу до контролювання її результатів на засадах комплексності, що на відміну від існуючих: а) ґрунтується на визначенні результатів інноваційної діяльності промислового підприємства як комплексного об'єкта контролювання, який втілює в собі сукупність якісних змін стану промислового підприємства внаслідок його інноваційної активності; б) спрямований на більш широке охоплення контрольною функцією різних сфер та форм проявів результатів інноваційної діяльності в процесі управління розвитком промислового підприємства;

- методичні засади зовнішнього контролювання результатів інноваційної діяльності вітчизняних промислових підприємств за рахунок обґрунтування методичного підходу та відповідної моделі визначення фінансової результативності інноваційної діяльності промислових підприємств, що ґрунтуючись на співвідношеннях наявних показників вітчизняної статистики інновацій дозволяє здійснювати її оцінку та контролювання на мікро-, мезо- та макрорівнях управління;

- методичні засади інформаційно-аналітичного забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства за рахунок обґрунтування методичного підходу до інформаційно-аналітичного забезпечення їх економічного оцінювання, що на відміну від існуючих: а) при виокремленні об'єктів оцінювання ґрунтується на авторському підході до диференціації ознак інноваційної діяльності, визначених відповідним категоріально-понятійним апаратом, як проявів її результатів; б) передбачає охоплення як кількісно, так і якісно вимірюваних характеристик стану об'єкта управління, що змінюються в результаті інноваційної діяльності та уособлюють їх (зокрема, інновативність, інноваційність, інноваційна диспозиція, інноваційна культура, інноваційна здатність, інноваційна сприйнятливість, інноваційна ємність, інноваційна валідність) з врахуванням сфери їх прояву та взаємовпливу на різних управлінських рівнях, що візуалізовано у відповідній концептуальній моделі;

- аналітичне забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства, що на відміну від існуючих підходів, а) розширює пропонований аналітичний інструментарій за межі традиційних

показників аналізу інновацій, як в частині кількісно, так і в частині якісно-вимірюваних показників; б) містить рекомендації із застосування інструментарію фінансового аналізу щодо визначення та оцінки результатів інноваційної діяльності підприємства, втілені у відповідній системі адаптованих показників та моделей («золотого правила економіки інноваційно-активного підприємства», інноваційних ліквідності, оборотності, рентабельності, інноваційної волатильності); в) містить сформований на засадах гнучкості використання блок якісних характеристик – об’єктів аналізу та оцінки результатів інноваційної діяльності, втілений у системі показників інновативності, інноваційності, інноваційної диспозиції, інноваційної культури, інноваційної здатності, інноваційної сприйнятливості, інноваційної валідності;

– організаційно-методичні засади інформаційного забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислового підприємства за рахунок розробки методичних рекомендацій щодо: а) виокремлення в обліку підприємства інформації за інноваційною складовою його діяльності в розрізі активів, пасивів, доходів, витрат та фінансових результатів, та формування відповідної управлінської звітності – як інформаційної бази аналізу, оцінки та контролювання результатів його інноваційної діяльності; б) використання методів імітаційного моделювання економічних бізнес-процесів в контексті забезпечення циклічного взаємозв’язку управлінських функцій планування і контролювання, втілених у розробленій прогностичній моделі доходності інновацій;

набуло подальшого розвитку:

– категорійно-понятійний апарат управління інноваційною діяльністю за рахунок: а) введення та сутнісного визначення комплексного поняття «результати інноваційної діяльності» як такого, що віддзеркалює сукупність якісних змін об’єкта певного рівня управління (мікро, мезо, макро) внаслідок його інноваційної активності та вимежовує комплексний об’єкт управління та контролювання; б) уточнення сутності понять його семантичного кола з позиції їх диференціації за ознаками відношення до результатів інноваційної діяльності або до чинників впливу на їх формування;

– класифікаційні засади управління інноваційною діяльністю промислових підприємств за рахунок класифікації: а) ознак інноваційної діяльності, втілених в поняттях інновативної терміносистеми, за критеріями їх загальної або часткової дотичності до результатів інноваційної діяльності промислових підприємств, що забезпечує повноту їх охоплення в процесі контролювання; б) чинників сприяння та перешкоджання інноваційній діяльності промислових підприємств, що, на відміну від існуючих, інтегрує зовнішні та внутрішні за 2-ма рівнями критеріїв сфери прояву (практика здійснення та методологія контролювання на 1-му рівні; техніко-економічні, соціально-психологічні, організаційно-управлінські, інформаційно-комунікативні, правові – на 2-му рівні).

4. Публікації результатів роботи, їх обговорення.

За результатами дослідження опубліковано 16 наукових праць, з них: 3 колективні монографії; 7 статей, у т.ч. – 2 статті у міжнародних виданнях, зокрема 1 – у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus, 5 статей – у фахових виданнях України, що включені у міжнародні наукометричні бази; 6 доповідей і тез доповідей на міжнародних та науково-практичних конференціях.

Статті у наукових періодичних виданнях інших держав

1. Nosovets Oleksandra. Off-Balance Accounting In the Modern Information System of an Enterprise/ Nataliia Klymenko, Oleksandra Nosovets, Liudmyla Sokolenko, Olena Hryshchenko, Tetiana PISOCHENKO // About the Accounting and Financial Studies Journal. – 2019. – Volume 23. – Special Issue 2. – P. 1 – 6. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.abacademies.org/articles/Off-Balance-Accounting-In-the-Modern-Information-System-of-An-Enterprise-1528-2635-23-SI-2-428.pdf> (Scopus). (0,87 д.а., особистий внесок здобувача: визначено функції управлінського обліку в інформаційному забезпеченні контролювання діяльності підприємства – 0,15 д.а.)
2. Носовець О.І. Науково-методичний підхід до формування елементів системи оцінювання результатів інноваційної діяльності промислових підприємств / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Science and Education a New Dimension. – 2020. – VIII(41), Issue 237, 2020 Sept. – P. 17 – 34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://doi.org/10.31174/SEND-HS2020-237VIII41; http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/hum_viii_237_41.pdf (1,82 д.а., особистий внесок здобувача: визначено складові елементи моделі якісної оцінки результатів інноваційної діяльності, обґрунтовано взаємозв'язки між ними для цілей аналізу – 1,21 д.а.)

Монографії

3. Носовець О.І. Аналіз нормативних засад термінологічного визначення результатів інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія / Л.О. Волощук, Є.І. Масленніков, Е.А. Кузнецов [та ін.]; за заг. ред. д.е.н., доц. Л.О. Волощук, д.е.н., проф. Є.І. Масленнікова. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. – 524 с. – С. 128 – 155. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://economics.opu.ua/files/scientific-base/monogr/mono_innov_econom_4_2019.pdf (1,26 д.а., особистий внесок здобувача: визначено цілепокладання результатування інноваційної діяльності промислових підприємств з боку діючого законодавства – 0,69 д.а.)
4. Nosovets Oleksandra. Innovative potential in the context of determining the innovative activities results of industrial enterprises / Oleksandra Nosovets, Lidia Voloshchuk // New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors. – 2nd ed. – Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2019 – 528 p. – P. 312 – 337 [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.baltijapublishing.lv/download/all-science-3/39.pdf> (1,13 д.а., особистий внесок здобувача: визначено сутність інноваційного потенціалу підприємства та понять його семантичного кола з позиції відношення до

результатів інноваційної діяльності та чинників впливу на їх формування – 0,55 д.а.)

5. Носовець О.І. Результати інноваційної діяльності в промисловості України та Одеського регіону: тенденції та проблеми визначення / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія / О.М. Коваленко, Є.І. Масленніков, Е.А. Кузнецов, Ю.М. Сафонов [та ін.]; за ред. д.е.н., доц. О.М. Коваленко, д.е.н., проф. Є.І. Масленнікова. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 634 с. – С. 540 – 572. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/9230/1/Voloschuk-Nosovets-Part-of-mono-2018_Інноваційна%20економіка.pdf (1,25 д.а., особистий внесок здобувача: досліджено результати інноваційної діяльності промислових підприємств України та Одеського регіону та визначено передумови удосконалення статистичного інструментарію їх зовнішнього контролювання – 0,77 д.а.)

Статті у фахових виданнях України

6. Носовець О.І. Місце інноваційної інфраструктури у визначенні результатів інноваційної діяльності промислових підприємств / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Науковий журнал «Проблеми економіки». – 2019. – № 3 (41). – С. 123 – 132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2019-3_0-pages-123_132.pdf (0,85 д.а., особистий внесок здобувача: уточнено вплив інноваційної інфраструктури на формування результатів інноваційної діяльності промислових підприємств – 0,4 д.а.)

7. Nosovets O.I. Intellectual and innovative capital as an innovation activities results of industrial enterprises / O.I. Nosovets, L.O. Voloschuk, K.V. Kovtunencko // Науковий журнал «Економіка: Реалії часу». – 2018. – № 4 (38). – С. 49 – 60 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2018/No4/49.pdf> (1,08 д.а., особистий внесок здобувача: уточнено сутність та взаємозв'язок інтелектуального та інноваційного капіталів як результатів інноваційної діяльності промислового підприємства – 0,53 д.а.)

8. Носовець О.І. Проблематика здійснення інноваційної діяльності вітчизняними економічними суб'єктами в умовах чинного законодавства / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Науковий журнал «Бізнес Інформ». – Одеса, 2017. – № 7. – С. 64 – 70 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-7_0-pages-64_70.pdf (0,49 д.а., особистий внесок здобувача: систематизовано чинники сприяння та перешкодження інноваційній діяльності вітчизняних промислових підприємств – 0,16 д.а.)

9. Носовець О.І. Прогнозування інноваційної активності промислових підприємств інструментами імітаційного моделювання бізнес-процесів / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Науковий журнал «Економіка: реалії часу» ОНПУ. – Одеса, 2015. – № 6 (22). – С. 147 – 155 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/No6/147.pdf> (0,74

д.а., особистий внесок здобувача: розроблено модель аналізу циклів інноваційної активності промислових підприємств та дифузії інновацій – 0,53 д.а.)

10. Носовець О.І. Особливості обліку інноваційної діяльності промислових підприємств за міжнародними та національними стандартами / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Науковий журнал «Економіка: реалії часу». – Одеса, 2015. – № 5 (21). – С. 189 – 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/No5/188.pdf> (0,49 д.а., особистий внесок здобувача: класифіковано інновації за міжнародними та національними стандартами – 0,23 д.а.)

Опубліковані праці апробаційного характеру

11. Носовець О.І. Інтелектуальні результати інноваційної діяльності промислових підприємств / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку» (Одеса, 18 вересня 2019 р.) – К.: Одеський національний політехнічний університет. 2019. – С. 146 – 150 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://economics.opu.ua/files/science/suchasnyy_men/2019/s6.pdf (0,49 д.а., особистий внесок здобувача: визначено поняття інноваційної ренти – 0,28 д.а.)

12. Носовець О.І. Інноваційна діяльність та її результати: проблеми визначення як об'єкту контролю / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право: актуальні питання та перспективи розвитку» (Полтава, 22 червня 2019 р.) – К.: Центр фінансово-економічних наукових досліджень. 2019. – С. 57 – 61 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1ISLNWD71rJxvvdJzE0124M5odsVbdoCT/view> (0,28 д.а., особистий внесок здобувача: систематизовано категоріальний апарат поняття інноваційної діяльності – 0,14 д.а.)

13. Носовець О.І. Інноваційна система в контексті визначення результатів інноваційної діяльності промислових підприємств / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України» (Одеса, 30 – 31 травня 2019 р.) – К.: Одеський національний політехнічний університет. 2019. – С. 175 – 179 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2019/tezy.pdf> (0,57 д.а., особистий внесок здобувача: систематизовано категоріальний апарат поняття інноваційна система, визначено її роль у формуванні результатів інноваційної діяльності – 0,19 д.а.)

14. Носовець О.І. Аспекти термінологічного означення інновацій як основи інноваційної діяльності / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна європейська наука» (Великобританія. 30 червня – 7 липня 2017 р.). – К.: Наука та освіта Шеффілда. 2017. – С. 12 – 17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/22_SEN_2017/Economics/6_228343.doc.htm (0,24

д.а., особистий внесок здобувача: уточнено принципові аспекти термінологічного визначення інновацій – 0,15 д.а.)

15. Носовець О.І. Класифікаційна характеристика інновацій в контексті вітчизняного статистичного обліку інноваційної діяльності підприємств різних форм власності / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Матеріали сьомої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми ринку та розвитку регіонів України в 21 столітті» (Одеса, 5 – 9 грудня 2016 р.) – К.: Одеський національний політехнічний університет. 2016. – С. 68 – 72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/science/ipreed/2016/68.pdf> (0,19 д.а., особистий внесок здобувача: доповнено класифікацію інновацій як об'єктів зовнішнього контролювання інноваційної діяльності підприємств за національними стандартами – 0,09 д.а.)

16. Носовець О.І. Економічна безпека в аспекті проблем інноваційної активності підприємств на макро- та мікрорівнях / О.І. Носовець, Л.О. Волощук // Першої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління інноваційним розвитком на макро-, мезо- та макрорівнях» (Одеса, 5 червня 2015 р.). – К.: Одеський національний політехнічний університет. 2015. – С. 44 – 46 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://economics.opu.ua/files/science/innov_roz/2015/44.pdf (0,15 д.а., особистий внесок здобувача: уточнено склад індикаторів інноваційної діяльності – 0,07 д.а.)

Комісія вважає, що зміст дисертації повністю розкрито у вищенаведеному списку опублікованих праць за темою дисертації. Всі наукові результати, що викладені в дисертації, одержані автором особисто. З наукових публікацій, виданих в співавторстві, у роботі використано лише ті положення, що складають індивідуальний внесок автора загальним обсягом 6,19 д.а.

Кількість та обсяг праць, а також науковий рівень видань, де вони опубліковані, відповідають вимогам п. 11 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».

5. Відповідність вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота відповідає вимогам, передбаченим Постановою КМУ № 167 від 06.03.2019 р. «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 21.10.2020 р.; написана стилістично грамотною науковою українською мовою, що відповідає загальним нормам виконання наукових праць.

6. Комісія виносить до ради таку пропозицію:

Прийняти до захисту дисертацію Носовець Олександр Ігорівни на тему «Інформаційно-аналітичне забезпечення контролювання результатів інноваційної діяльності промислових підприємств» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент із галузі знань 07 –

Управління та адміністрування, виконану здобувачем у вигляді кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису.

Рекомендувати призначити офіційними опонентами:

1) д.е.н., проф., завідувача кафедри обліку і бізнес-консалтингу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Пилипенко Андрія Анатолійовича;

2) д.е.н., доц., доцента кафедри економічної кібернетики та маркетингового менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Ілляшенко Наталію Сергіївну.

Рецензенти:

Професор кафедри
адміністративного менеджменту та проблем ринку
д.е.н., доц.

Гусаріна Н.В.

Завідувач кафедри економіки підприємств
д.е.н., доц.

Некрасова Л.А.

27.11.2020 р.